

Verslag participatieavond herontwikkeling Joris Ivensplein

12 mei 2026, van 19:00 – 21:00 uur

Stadhuis, Korte Nieuwstraat 6, Nijmegen

Namens de gemeenten waren verschillende ambtenaren aanwezig

De presentaties zijn gegeven door seniorprojectleider Binnenstad René van der Straaten en Stedenbouwkundige Eric Jongen en werden geleid door een onafhankelijk dagvoorzitter.

Verder waren er naast het projectteam adviseurs vanuit de verschillende thema's aanwezig zoals Verkeer, Sociale veiligheid, Water en Groen.

Doel van de bijeenkomst

De Nijmeegse binnenstad is een fijne plek om te wonen, te werken, te ondernemen, te winkelen en elkaar te ontmoeten. Omdat Nijmegen groeit en het klimaat verandert betekent dit dat we de ruimte anders moeten indelen. In 2024 is de “Koers voor de Binnenstad” vastgesteld waarin door de raad de toekomstplannen beschrijft tot 2034 voor de binnenstad. In de Koers van de Binnenstad wordt de herontwikkeling van het Joris Ivensplein aangewezen als één van de drie prioritaire projecten die ontwikkelt moeten worden. De hoofddoelstellingen van de herontwikkeling is het verbeteren van de verkeersveiligheid, de sociale veiligheid, de verblijfskwaliteit en het groen.

Tijdens de bijeenkomst informeren we over de stand van zaken en de analyses tot nu toe. Daarin laten we de uitkomsten zien van de bewoners- en ondernemersenquête, de stakeholdergesprekken en de onderzoeken die we hebben gedaan. Daarnaast toetsen we of de opgehaalde wensen, ideeën en zorgen kloppen en compleet zijn. De suggesties en opmerkingen gaan we analyseren en nemen we waar mogelijk mee in het proces.

Uitnodiging en opkomst

De uitnodiging voor de bijeenkomst zijn op 29 april per post verstuurd naar het projectgebied en de direct omliggende straten. Daarnaast zijn er uitnodigingen per mail verstuurd naar diverse belanghebbenden. Voor de presentaties moest men zich aanmelden, voor de thematafels niet. Tijdens de presentaties waren er ongeveer 50 personen aanwezig, bij de thematafels waren er nog eens ongeveer 20 mensen extra aanwezig.

Presentaties

In gesprek met de projectleider

Onafhankelijk dagvoorzitter gaat in gesprek met Projectleider René van der Straaten over de doelstellingen en achtergrond van het project. De zes hoofddoelstellingen worden door René toegelicht. Het doel is om de verkeersveiligheid te vergroten, de sociale veiligheid te verbeteren, te vergroenen en het plein ander in te richten zodat het een aantrekkelijke plek wordt om te verblijven. Daarnaast willen we de rijke geschiedenis van de stad zichtbaar en leefbaar maken en de verbinding tussen Nijmegen-West en de binnenstad verbeteren.

Voor de Koers van de Binnenstad zijn er in 2023 stadsgesprekken gehouden waarin belanghebbenden is gevraagd naar hun wensen en ideeën voor de binnenstad. Dit is meegenomen in de Koers en de opgave voor de herinrichting van het Joris Ivensplein. In 2025 is er voor de herinrichting van het Joris Ivensplein een bewoners- en ondernemersenquête gehouden. Vervolgens zijn er in het voorjaar van 2026 gesprekken gevoerd met diverse

organisaties en belanghebbenden in het gebied. De informatie en reacties die we hebben opgehaald uit de enquête en de gesprekken zal, samen met de opbrengsten van deze participatieavond, landen in het Programma van eisen voor de leefomgeving (hierna PVEL). Het PVEL vormt de basis voor het verder uitwerken van de plannen. Op basis van het PVEL maken we een eerste visieschets, zodat ook visueel zichtbaar wordt wat onze plannen zijn. Dit PVEL willen we inclusief visieschets deze zomer (2026) in concept afronden. Dit concept wordt ter inzage gelegd voor de bewoners en ondernemers. Vervolgens wordt een definitief PVEL inclusief visieschets voorgelegd aan het college en de gemeenteraad. Het PVEL, inclusief visieschets, vormt de basis voor het ontwerp.

De belangrijkste uitkomsten uit de enquête worden genoemd. Over het algemeen wordt het Joris Ivensplein beoordeeld met het cijfer 4,7 (van 0 tot 10). Bezoekers van buiten Nijmegen geven als enige groep nog net een voldoende (5.8). Ondernemers geven het laagste cijfer 3,5. Men is vooral ontevreden over de volgende onderdelen: de uitstraling en inrichting van het plein, het groen, het plein als ontmoetingsplek en de stallingsmogelijkheden voor de fiets. De meest genoemde verbeterpunten zijn vergroenen en het verbeteren van de verblijfskwaliteit, de sociale veiligheid en de verkeersveiligheid.

Presentatie van de stedenbouwkundige

Stedenbouwkundige Eric Jongen geeft vervolgens een inhoudelijke presentatie over de onderzoeken en de eerste ideeën en schetsen. Hij licht toe wat de mogelijkheden zijn, maar hij laat ook zien welke belemmeringen er zijn.

Het Joris Ivensplein is in de Koers voor de binnenstad 2035 één van de belangrijke entrees van de binnenstad. Met de herinrichting willen we het een veilige en aantrekkelijk entree van de binnenstad maken. Daarnaast is het ook een schakel tussen Nijmegen West en het centrum.

In de huidige situatie fungeert het plein niet als plein. Het plein is erg groot (grootste plein in de binnenstad) en mist de menselijke maat. Daarnaast is er geen aansluiting vanuit de Lange Hezelstraat op het plein. Het plein wordt begrensd met barrières zoals wegen. Het fietsparkeren geeft veel overlast en er is te weinig ruimte voor de voetganger, de fietser en het autoverkeer. Dit alles bij elkaar is het verkeersonveilig, sociaal onveilig en geen aantrekkelijk plein.

De plek van het huidige Joris Ivensplein was heel lang geen plein. Nadat de stadsmuren in 1876 werden afgebroken, werd de Korenbeurs op deze locatie gebouwd. Op de plek van het Kartuizerhof was de Veemarkt. In de jaren '30 werd de korenbeurs vervangen door Café Terminus. Dit is pas eind jaren '80 gesloopt. Met het afbreken van Terminus ontstond een open ruimte die toen is ingericht tot het huidige Joris Ivensplein. Met deze herontwikkeling willen we de cultuurhistorische verhalen van de plek duidelijker vertellen en beleefbaar maken in het gebied. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor het verhaal van Joris Ivens en Jan van Hoof.

De afgelopen maanden zijn er ruimtelijke verkenningen gemaakt. Daarin is gekeken naar de mogelijkheden op en rond het plein, de doelen en ambities binnen het project en de opgehaalde wensen tot nu toe. Hiermee zijn een aantal eerste schetsen gemaakt die door Eric worden toegelicht. Er is nog geen keuze gemaakt, echter zijn er wel situaties die beter passen dan anderen.

- Verkeersplein; hierin is alleen gekeken naar de verkeerssituatie. In dat geval krijg je een grote rotonde die een groot deel van het plein gebruikt. In deze schets is er nauwelijks ruimte voor de fietsstalling en verlies je een groot deel van het plein. Vergroenen is hierin beperkt mogelijk en we verbeteren de sociale veiligheid niet.

- Parkplein; het hele plein wordt een park. Het vergroenen wordt optimaal toegepast. Ook hier heb je geen ruimte voor de fietsenstalling. Daarnaast liggen er heel veel kabels en leidingen onder de grond. Hierdoor is het lastig om veel bomen te planten. Ook de sociale veiligheidsproblemen lossen we hiermee niet op.
- Plein met gebouwde fietsenstalling; er wordt een gebouwde fietsenstalling gerealiseerd, twee laags, één laag onder de grond en op de begane grond. Door een gebouwde stalling te maken willen we de mogelijk geluidsoverlast tegengaan en het zicht aantrekkelijker maken. Met de gebouwde fietsenstalling zijn er ook mogelijkheden om woningen toe te voegen. Het plein wordt hierdoor kleiner en overzichtelijker, er zijn meer ogen op straat waardoor de sociale veiligheid vergroot. De oost-west verbinding is nog niet optimaal, maar wel verbeterd.
- Twee intiemere pleinen; hierbij wordt er naast de gebouwde fietsenstalling nog een gebouw gebouwd. Op die manier ontstaan er twee intiemere pleinen. Een groen plein tussen de gebouwen (voorbeeld Korenmarkt in Nijmegen) en een entreeplein met Horeca bij de entree van het centrum (voorbeeld Ganzenheuvel).

Vragen en opmerkingen

Na de presentatie was er kort ruimte voor vragen vanuit de zaal. We stellen een apart reactiedocument op waarin alle gestelde vragen tijdens de presentaties en bij de thematafels worden beantwoord.

Thematafels

Na de presentaties volgt een themabijeenkomst waarbij de aanwezigen in gesprek kunnen met medewerkers van de gemeente. Er zijn verschillende thematafels met panelen opgesteld waar per thema deskundigen aanwezig. Veel van de aanwezigen maken van deze gelegenheid gebruik om zorgen, ideeën en wensen te bespreken. Hieronder worden per thema de belangrijkste of meest genoemde aandachtspunten weergegeven.

Verkeer

De huidige verkeersonveilige verkeerssituaties rond het plein wordt door veel bezoekers herkend. Ook de noodzaak om dit te verbeteren.

Er is een duidelijke behoefte van ondernemers voor een goede laad- en losplek nabij Bagels en Beans.

Er worden vragen gesteld over het parkeren rondom het Joris Ivensplein. Zo wordt de wens uitgesproken dat het bewonersparkeren met een vergunning blijft, en ook het kort parkeren voor bezoekers. Daarnaast zijn er enkele vragen over de situatie op de Parkweg. Er wordt gevraagd of er iets gedaan kan worden aan de snelheid van het autoverkeer. En de suggestie wordt genoemd om de Parkweg éénrichtingsverkeer te maken.

Met betrekking tot het fietsparkeren wordt zowel het verder weg realiseren van een parkeervoorziening (Nieuwe Marktstraat en Duet) als dichterbij (onder oostelijk gelegen blok in model "2 intieme pleinen) geopperd. Motivatie: val de bewoners hier niet mee lastig resp. Bezoekers van de stad willen zo min mogelijk lopen.

Sociale veiligheid

Bewoners ervaren soms overlast van daklozen op het plein en vinden het niet fijn om daar in de avond langs te lopen. Ook het parkeren van auto's op het plein geeft overlast, daarnaast zorgt het parkeren van auto's waar personen in blijven hangen voor een gevoel van onveiligheid en alertheid.

Er zijn verschillende meningen over de groep ouderen op het plein. Een aantal bewoners ervaart geen overlast en ziet het juist als een fijne aanwezigheid op het plein. Echter zijn er ook een aantal bewoners die de aanwezigheid niet prettig vinden aangezien zij opmerkingen maken naar voorbijgangers en gebruiken. Dit sluit aan bij de enquête, waarbij 21% procent van de respondenten vaak overlast te ervaren van ouderen. 28% zegt soms overlast te ervaren. 51% zegt echter geen overlast te ervaren.

Er is uitleg gegeven over het verwijderen van fietsen. Er mogen alleen fietsen verwijderd worden in de aangewezen gebieden, tenzij het gaat om fietswrakken, weesfietsen of hinderlijk gestalde fietsen. Er is ook aangegeven dat er op de hoek meerdere keren fietsen zijn verwijderd. Tot slot is er genoemd dat het Karthuizerhof werd/wordt gebruikt als afwerkplek. Er is vermeld dat er vorig jaar tijdens de Vierdaagse in ieder geval nog sprake van was.

Groen

Over het groen zijn er wisselende ideeën en wensen gehoord. Een aantal aanwezigen was erg enthousiast over totaal vergroend plein, anderen vonden dit juist overbodig doordat het al naast het groene Kronenburgerpark ligt.

Water en klimaatadaptatie

Wat betreft het water is de wens uitgesproken om water meer zichtbaar te maken op het plein en de omgeving. Daarnaast werd het vasthouden van water voor de biodiversiteit in tijden van droogte ook genoemd. De hittestress op het plein wordt door een aantal bewoners herkend.

Ruimtelijke verkenningen

Bij de varianten ontbreekt een meer stedelijke variant. Gezien de poortfunctie van het plein zou je moeten denken aan een 'statement', bijzonder ontwerp. Het getekende 'groene woonplein' tussen de twee gebouwen (variant 4) lijkt alleen bedoeld voor bewoners, terwijl het plein een functie heeft voor de hele stad.

Verkeer is volgens een aantal bewoners te leidend bij de verschillende varianten, er moet meer vanuit de stedenbouwkundige hoofdstructuur worden ontworpen. Een aantal bewoner is blij met de aandacht voor cultuurhistorie, een verwijzing naar de oude stadspoort of Korenbeurs vinden ze een waardevolle toevoeging. Daarnaast zijn een aantal aanwezigen blij met extra horeca op het 'schakelplein'. Een van de vragen die werd gesteld is of bewoners een abonnement kunnen krijgen in de nieuwe fietsenstalling. De suggestie is gedaan om het Joris Ivensmonument te gebruiken als filmscherm.

Proces en Participatie

Een wens die wordt uitgesproken is om verschillende stakeholders, met verschillende belangen, samen te laten praten over het ontwerp en samen naar de (on)mogelijkheden te laten kijken. Op die manier wordt er niet alleen met de gemeente gesproken over de plannen, maar ook door de stakeholders onderling.

Hartje en Skaters

De skaters vroegen of er overlast ervaren wordt vanuit het skaten. Een bewoner heeft (tijdens de bijeenkomst) geuit dat zij geluidsoverlast ervaart. Verder zijn er geen meldingen bij de gemeente bekend. Toezicht en Handhaving van de gemeente Nijmegen kan contact opnemen met de skaters als er meldingen binnenkomen.

Vervolg

De bevindingen van de participatieavond nemen we mee richting het Programma van eisen voor de leefomgeving (PVEL) inclusief visieschets. Dit willen we in het derde kwartaal van dit jaar in concept afronden. Dit concept zullen we presenteren en wordt ter inzage gelegd voor de bewoners en ondernemers. Vervolgens wordt een definitief PVEL inclusief visieschets voorgelegd aan het college. Zodra deze zijn goedgekeurd zullen we de visieschets verder uitwerken tot een ontwerp.

Na vaststelling van het PVEL werken we het schetsontwerp verder uit naar een voorlopig ontwerp en daarna naar een definitief ontwerp. Ook voeren we de benodigde onderzoeken uit en bereiden de planologische procedure

voor (BOPA). Tijdens het proces zijn er verschillende participatiemomenten waarbij we input vragen vanuit de omgeving of de omgeving informeren over de herontwikkeling.